

Klimatilpasning

Usserød Å skaber stærkt fagligt fællesskab

Det er lykkedes tre kommuner og tre forsyningsselskaber at styre store vandmængder i Usserød Å ved et eventuelt skybrud. Næste skridt bliver at forebygge, at vandet overhovedet ender i åen. Dermed kommer samarbejdet tæt på det kommunale hjerteblod, for forebyggelsen kræver fælles normer for udledning og serviceniveau.

Af | Ann Lilja, landskabsarkitekt, Rudersdal Kommune, Maria Cathrine Nielsen, Natur, Park og Miljøchef, Rudersdal Kommune, Frank Steen, Miljøchef, Hørsholm Kommune, Ulla Catrine Brinch, Centerchef for Plan og Miljø, Fredensborg Kommune

FAKTA

Selskaberne skal jvf. miljømålet samarbejde med kommunerne om at:

- Kortlægge kapaciteten i det samlede regn- og spildevandssystem
- Kortlægge eksisterende udledninger til UÅ-systemet
- Tilrettelægge og etablere permanent fælles styring, regulering og overvågning af UÅ
- Tilrettelægge og drifte fælles hydraulisk model, database og online målersystem
- Udarbejde fælles beredskabsplan og etablering af informations- og varslingssystem
- Drift af fælles sekretariat, der skal sikre optimal koordinering og styring af kapaciteten i UÅ systemet

Den 14. august 2010 slutter Usserød Ås fredelige liv. Hørsholm og Fredensborg rammes af store regnskyl, åen går over sine bredder, og flere huse og boligområder oversvømmes. Det sætter Usserød Å højt på både Rudersdal, Hørsholm og Fredensborg kommuners dagsorden.

I dag, fem år senere, er der etableret en tværkommunal organisation mellem de tre kommuner og de tre forsyningsselskaber. Målet er ikke længere kun klimatilpasning, men i lige så høj grad samarbejde om åens vandkvalitet og den rekreative værdi.

Vejen hertil har haft tre ben:

- At skabe og fastholde et stærkt fagligt miljø om åen
- At udforske samarbejdet mellem kommunerne og forsyningerne
- Konkrete tiltag

En å - et stærkt fagligt miljø

Både klimatilpasning og vandmiljø reguleres af et ungt regelsæt, og der har ikke konsolideret sig en fælles, national administrationspraksis på tværs af kommunerne endnu. Et fælles fokus har derfor været at samarbejde om at skabe en forståelse og dermed en ensartet administrationspraksis på tværs af åen.

Det har skabt et stærkt fagligt miljø, som har bragt de tre kommunernes faglige medarbejdere tættere på hinanden og gjort den fælles faglige opgaveløsning nemmere. Det har været nødvendigt for at drive arbejdet med Usserød Å frem og samtidig styrke de faglige miljøer i de enkelte kommuner.

Respekt og forståelse for forskelle

Usserød Å er tæt koblet med spildevandssystemerne, da den belastes af overflade-afstrømninger fra tæt bebyggede områder og fra mange overløb. Udfordringerne med både klimatilpasning og vandkvalitet kan kun løses i et samspil mellem kommuner og forsyningsselskaber, men også her har samarbejdet været udfordret af nye rammer.

Forsyningsselskaberne blev med vandsektorloven udskilt d.1. januar 2010. Derfor har det været et centralt

fokus i samarbejdet at få skabt en fælles forståelse af de rammer, som henholdsvis kommuner og selskaber arbejder under - ikke kun på papiret, men helt konkret at forsøge at håndtere snitfladerne sammen.

Arbejdet er kulmineret i, at de tre kommuner og de tre selskaber sammen har søgt forsyningssekretariatet om et miljømål, som skal give selskaberne lov til at deltage i den fælles tværkommunale organisation og dermed give dem et tillæg til deres prisloft. I løbet af sommeren bliver det afklaret, hvorvidt forsyningssekretariatet vil godkende, at det også er en forsyningsopgave.

Beskytte mod oversvømmelse

Det var en oversvømmelse, der satte skub i samarbejdet, og derfor har håndtering af vand i forbindelse med skybrud været et helt centralt omdrejningspunkt. Hensigten har været at beskytte borgerne mod oversvømmelser.

Med afsæt i åen og lokale muligheder skal tre anlæg bidrage til at styre vandet:

- Slusen ved Sjælsø
- Vådengene i Hørsholm
- Dobbelt profiler i Fredensborg

Der er i fællesskab udarbejdet en styringsstrategi for slusen ved Sjælsø. Slusen kan nu, i tilfælde af varsel om skybrud lukkes, så der ikke løber vand fra søen til åen, som skaber ekstra volumen i åen. I Hørsholm er der ved at blive anlagt en vådeng, der kan rumme noget af åens vand. Og i Fredensborg har man øget åens volumen ved at give den dobbelt profil.

Men anlæg er jo kun en del af løsningen - måske nærmere en del af kuren. Kommunerne har i fællesskab undersøgt, hvilke håndtag man i samarbejdet kan dreje på for at forebygge.

Kommunalt hjerteblod

Et fælles serviceniveau for det spildevandssystem, som er beliggende i oplandet til Usserød Å, er et redskab, som samarbejdet vil dyrke yderligere. Det samme gælder fælles normer i forbindelse med udledningstilladelser, og her er allerede et fælles vandløbsregulativ for

de tre kommuner under udarbejdelse. Første skridt i samarbejdet har været at forsøge at skabe mere plads til vandet og i højere grad at blive i stand til at styre vandet. Alle beregninger viser, at det nu og her har løst udfordringerne. Mens det næste skridt bliver at tage fat på diskussionen om, hvordan vi kan forbygge at vandet i første omgang havner i åen. Men diskussioner om fælles serviceniveauer og normer for udledningstilladelser er et skridt nærmere den enkelte kommunes kommunale hjerteblod. Derfor har arbejdet med at skabe et fælles fagligt ståsted for åen og den gensidige forståelse for kommunernes og forsyningernes rammebetingelser været en forudsætning for, at vi nu er parate til at gå ombord i diskussionerne om fælles normer og serviceniveauer, der kan regulere tillæderne til Usserød Å.

I november 2015 planlægger vi i samarbejde med KL en konference, hvor erfaringer og udfordringer bliver yderligere belyst. ○

"Både klimatilpasning og vandmiljø reguleres af et ungt regelsæt, og der har ikke konsolideret sig en fælles, national administrationspraksis på tværs af kommunerne endnu. Et fælles fokus har derfor været at samarbejde om at skabe en forståelse og dermed en ensartet administrationspraksis på tværs af åen."